

[Patursson.]

dansk ved den afsluttende mundtlige studentereksamen?"

Anledningen til spørgsmålet er i korthed følgende: da eleverne i 3. g i gymnasiet i Torshavn erfarede, at de til den afsluttende studentereksamen skulle tale dansk, protesterede de herimod. Denne protest blev af skolens rektor videresendt til direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen. Jeg anser det for rigtigt at gengive direktoratets svar herpå. Det lyder i uddrag:

„Tak for brevet af 28. januar 1974, hvormed følger en protestadresse fra de fleste af 3. g'erne, som udtaler, at de vil nægte at udtrykke sig i dansk rigssprog til eksamen, fordi det hæmmer dem at tale på et fremmed sprog om eksamensspørgsmålene, og fordi de mener, at denne eksamensform ofte bliver til en samtale mellem elev og censor og ikke mellem elev og lærer.

Til denne sag vil jeg gerne meddele, at vi da er helt klar over de problemer, som sprogforskellene kan påføre eleverne, og vi ville gerne gå med til at lade eksaminationen foregå på færøsk, hvis vi blot havde tilstrækkeligt med censorer, der talte færøsk — men det har vi ikke, og derfor må eksaminationen nødvendigvis foregå på dansk. Eleverne må være klar over, at hvis de ikke taler dansk til eksamen, kan de ikke blive bedømt, og en opretholdelse af en vægring ved at tale dansk vil altså bevirke, at de ikke får deres eksamen.“

Man må forbavses over dette svar. Når det heri siges, at man ikke har tilstrækkeligt med censorer, der taler færøsk, så er dette ikke i overensstemmelse med sandheden. Hvis direktoratet havde gjort sig bare en lille smule umage, ville man finde censorer nok med disse kvalifikationer.

Denne undladelse og den arrogante ordlyd og tone i skrivelsen i øvrigt må få fornuftige og anstændige mennesker til at stejle. Man benytter ordet „rigsdansk“, ordet „dansk“ er øjensynligt ikke nok. Man kunne lige så godt tale om det rigsdanske folketing, den rigsdanske undervisningsminister osv. Det siges lige ud af posen, at såfremt de færøske elever ikke taler dette rigsdanske sprog, kan de ikke blive bedømt, og at en opretholdelse af en vægring ved at tale

dansk vil bevirke, at de ikke får deres eksamen. Værsgo!

Det korte af det lange i den affære er, at man fra direktoratet for gymnasieskolerne vil øve sprogtvang i Færøernes gymnasium. Dette er et overgreb ikke bare mod disse færøske elever, men mod det færøske folk som helhed. Jeg kan dårligt tænke mig, at en sådan sprogtvang godkendes eller bifaldes af undervisningsministeren. Tværtimod forventer jeg, at undervisningsministeren beklager det skete og desuden pålægger direktoratet at trække sine provokerende og bombastiske rigsdanske udtalelser tilbage og i øvrigt at komme til fornuft.

Til slut vil jeg bare tilføje, at denne sag nu behandles af det færøske landsstyre, men at skolens rektor så sent som i går ikke havde modtaget nogen meddelelse om en ændring i direktoratets standpunkt.

Undervisningsministeren (Tove Nielsen):

Jeg har forhørt mig om dette spørgsmål i direktoratet for gymnasieskolerne og højere forberedelseseksamen, og dér har jeg, som hr. Patursson lige sagde, også fået oplysning om, at rektor for Færøernes gymnasium har modtaget en henvendelse fra eleverne, og de har dér udtrykt, at det danske sprog hæmmer dem, når de går op til eksamen. Jeg skal ikke gentage de ting, der stod i brevet, som vi lige har hørt for et øjeblik siden, men det er rigtigt, at direktoratet har meddelt, at man er klar over, at sprogforskellene kan påføre disse elever nogle problemer.

Jeg vil da gerne sige, at kunne eksamen som sådan gennemføres på færøsk, var det nok ikke det, der skulle skille os ad, men vi har altså stadig væk et problem gående ud på at skaffe tilstrækkelige censorer, der kan censurere på færøsk, censorer, der også forstår færøsk.

Jeg er blevet oplyst om, at hvis eleverne under eksamen føler, at de er i vanskeligheder med at udtrykke sig på dansk, så må de gerne slå over til færøsk, og det synes jeg også skulle kunne klare dem ud af denne situation.

Det er ikke mit indtryk, at der bliver lagt hindringer i vejen for dem. Det fremgår af de oplysninger, der er kommet frem, at de elever, der har taget studentereksamen på Færøerne, ikke har klaret sig dårligere end